

राष्ट्रीय कृषि विस्तार व तंत्रज्ञान अभियानाच्या (NMAET) कृषि विस्तार उप अभियानांतर्गत, राज्याच्या कृषि विस्तार कार्यक्रमांमध्ये सुधारणांकरिता सहाय्य (आत्मा) योजनेंतर्गत अनुसूचित जाती प्रवर्गासाठीचा सन २०२४-२५ करिता पहिल्या हप्त्याचा रु. १४७.५० लक्ष इतका निधी चालू वर्षी वितरीत करण्यास मान्यता देणेबाबत..

महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: संकीर्ण-२०२४/प्र.क्र.९१/३-अ,

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई - ४०००३२

दिनांक : ३० जुलै, २०२४

वाचा -

१. केंद्रीय कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय यांचे पत्र क्र. एफ.नं.३६-२८/२०१७-अई/विस्तार कक्ष, दि.१३.०६.२०२४
२. संचालक (आत्मा), यांचे पत्र जा.क्र.कृआ./सं.आत्मा/वाकृआ/प्रशा.मा./४२७/२०२४, दि.२०.०६.२०२४
३. संचालक (आत्मा), यांचे पत्र जा.क्र.आत्मा/लेखा/पुराही/प.हप्ता/४१८/२४, दि.१९.०६.२०२४.
४. कृषि व पदुम विभाग शा. नि. क्र. संकीर्ण-२०२४/प्र.क्र.७५/३-अ, दि.०४.०७.२०२४
५. वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्र.अर्थसं.-२०२४/प्र.क्र.३४/अर्थ-३, दि.०१.०४.२०२४
६. सा.न्या.व वि.स.विभाग शा.नि.क्र.बीजीटी-२०२४/प्र.क्र.३९/अर्थसंकल्प(विघयो), दि.२९.०७.२०२४

प्रस्तावना -

केंद्र पुरस्कृत राष्ट्रीय कृषि विस्तार व तंत्रज्ञान अभियानांतर्गत (NMAET) कृषि विस्तार उप अभियान राबविण्यात येत आहे. सदर उप अभियानात राज्याच्या कृषि विस्तार कार्यक्रमांमध्ये सुधारणांकरिता सहाय्य (आत्मा) ही योजना केंद्र व राज्य शासनाच्या ६०:४० अर्थसहाय्याच्या प्रमाणात राबविण्यात येते. सदर योजना सन २०२४-२५ मध्ये राबविण्यासाठी सदर योजनेचा एकूण रु. ६२५०.०० लक्ष रकमेचा राज्य कृति विस्तार आराखडा (SEWP) कृषि आयुक्तालयाने उपरोक्त संदर्भाधीन दि. २०.०६.२०२४ रोजीच्या पत्रान्वये शासनास मान्यतेस्तव सादर केला होता. आत्मा योजनेच्या सदर रु. ६२५०.०० लक्ष रकमेच्या आराखड्यास राज्यस्तरीय प्रकल्प मंजूरी समितीने (SLSC) दि.३.०५.२०२४ रोजी झालेल्या बैठकीत मान्यता दिली असून त्यानुसार सदर आराखड्यास विभागाकडून दि. ०४.०७.२०२४ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात आली आहे.

केंद्र शासनाने सन २०२४-२५ करिता आत्मा योजनेकरिता संदर्भाधीन दि. १३.०६.२०२४ रोजीच्या पत्रान्वये केंद्र हिश्याचा अनुसूचित जाती प्रवर्गासाठी रु. ८८.५० लक्ष निधी वितरीत केला आहे, त्यानुषंगाने समरूप राज्य हिश्याचा एकूण रु. ५९.०० लक्ष निधी उपलब्ध करून देण्याबाबतचा प्रस्ताव संचालक(आत्मा) यांनी दि. १९.०६.२०२४ च्या पत्रान्वये शासनास सादर केला आहे.

आत्मा अंतर्गत सन २०२३-२४ या अर्थिक वर्षात अनुसूचित जाती प्रवर्गाकरिता अर्थसंकल्पित लेखाशीर्ष २४०१ B३०१ अंतर्गत केंद्र हिस्स्याकरिता रु. ६४५.०० लक्ष व लेखाशीर्ष २४०१ B३१२ अंतर्गत राज्य हिस्स्याकरिता रु.४३०.०० लक्ष इतकी तरतूद करण्यात आली आहे.

त्यानुषंगाने संचालक(आत्मा) यांनी केलेल्या विनंतीस अनुसरून, सन २०२४-२५ करिता केंद्र पुरस्कृत राज्य कृषि विस्तार कार्यक्रमांना विस्तार विषयक सुधारणा करण्यासाठी सहाय्य उप अभियान (आत्मा) या योजने अंतर्गत अनुसूचित जाती प्रवर्गासाठी पहिल्या हप्त्याकरिता केंद्र हिस्सा रु. ८८.५० लक्ष व राज्य हिस्सा रु. ५९.०० लक्ष असा एकूण रु. १४७.०० लक्ष इतका निधी आयुक्त (कृषि) यांना वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्याबाबत शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे -

शासन निर्णय :

१. सन २०२४-२५ करिता केंद्र पुरस्कृत राज्य कृषि विस्तार कार्यक्रमांना विस्तार विषयक सुधारणा करण्यासाठी सहाय्य उप अभियान या योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी चालू वर्षाकरिता अनुसूचित जाती प्रवर्गासाठी पहिल्या हप्त्याचा केंद्र हिस्सा रु. ८८.५० लक्ष (रु.अठ्ठ्याऐंशी लक्ष पन्नास हजार फक्त) व राज्य हिस्सा रु. ५९.०० लक्ष (रु. एकोणसाठ लक्ष फक्त) असा एकूण रु. १४७.५० लक्ष (रु.एक कोटी सत्तेचाळीस लक्ष पन्नास हजार फक्त) इतका निधी सन २०२४-२५ या आर्थिक वर्षात आयुक्त (कृषि) यांना बीडीएस प्रणालीवर वितरीत करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
२. सदर योजनेकरीता प्रत्यक्ष वितरीत करण्यात येणा-या निधीच्या मर्यादेत योजनेची अंमलबजावणी करावी. सदर योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी चालू वर्षाकरिता अनुसूचित जाती प्रवर्गाकरिताचा केंद्र हिस्स्याचा रु. ८८.५० लक्ष (रु.अठ्ठ्याऐंशी लक्ष पन्नास हजार फक्त) निधी पुढील लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा.
(अ) मागणी क्रमांक एन-३, २४०१ पीक संवर्धन,००, ७८९-अनुसूचित जातीसाठी विशेष घटक योजना,(०१) अनुसूचित जाती घटक कार्यक्रमांतर्गत योजना (०१)(२३), कृषि उन्नती योजना - कृषि विस्तार अभियान- विस्तार विषयक कामांत सुधारणा करण्याकरिता राज्याच्या विस्तार कार्यक्रमांना सहाय्य (केंद्र पुरस्कृत योजना) (केंद्र हिस्सा ६०%) (अनुसूचित जाती) (२४०१ बी३०१), ३३ अर्थसहाय्य
३. तसेच केंद्र हिस्स्यास समरूप राज्य हिस्स्याचा रु. ५९.०० लक्ष (रु. एकोणसाठ लक्ष फक्त) निधी पुढील लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा.

(ब) मागणी क्रमांक एन -३, २४०१ पीक संवर्धन,००, ७८९ - अनुसूचित जातीसाठी विशेष घटक योजना ,(०१) अनुसूचित जाती घटक कार्यक्रमांतर्गत योजना (०१)(२४), कृषि उन्नती योजना- कृषि विस्तार अभियान- विस्तार विषयक कामांत सुधारणा करण्याकरिता राज्याच्या विस्तार कार्यक्रमांना सहाय्य (केंद्र पुरस्कृत योजना) (राज्य हिस्सा ४०%) (अनुसूचित जाती) (२४०१ बी३१२), ३३ अर्थसहाय्य

४. सन २०२४-२५ मध्ये राज्यात सदर योजनेची अंमलबजावणी व सनियंत्रण करण्याच्या दृष्टिने, पुढील अधिकाऱ्यांना नियंत्रण तसेच आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

अ.क्र.	स्तर	नियंत्रण अधिकारी	आहरण व संवितरण अधिकारी
१.	आयुक्तालय स्तर	आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, पुणे	सहाय्यक संचालक (लेखा-१) कृषि, आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
२.	जिल्हास्तर	संबंधित प्रकल्प संचालक आत्मा	संबंधित जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी कार्यालयातील लेखाधिकारी.

५. आत्मा कार्यक्रमांतर्गत सन २०२४-२५ साठी अनुसूचित जाती या प्रवर्गासाठी वितरीत करण्यात आलेला निधीचा केवळ त्याच प्रवर्गासाठी वापर करण्यात यावा.

६. सदर योजनेतर्गत सन २०२४-२५ मध्ये वितरीत केलेल्या निधीचे लेखापरिक्षित केलेली उपयोगिता प्रमाणपत्रे (Audited Utilization Certificates) सत्वर सादर करावीत.

७. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाच्या दि.१ एप्रिल, २०२४ रोजीच्या शासन परिपत्रकान्वये विभागास प्रदान केलेल्या अधिकाराचा वापर करून व सदर परिपत्रकातील अटी व शर्तीची पूर्तता करून निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४०७३०१५२६४३४८०१ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने

(महेंद्र घाडगे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति -

- १.प्रधान सचिव (कृषि), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
- २.सचिव (सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य),सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
- ३.आयुक्त (कृषि) तथा राज्य नोडल अधिकारी आत्मा, कृषि आयुक्तालय,पुणे
- ४.आयुक्त (समाजकल्याण), पुणे
- ५.संचालक (आत्मा), कृषि आयुक्तालय,पुणे
- ६.सर्व जिल्हाधिकारी तथा अध्यक्ष आत्मा नियामक मंडळ (मुंबई शहर व मुंबई उपनगर वगळून)
- ७.सर्व संचालक, कृषि आयुक्तालय, पुणे
- ८.सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक

- ९.सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद तथा उपाध्यक्ष आत्मा नियामक मंडळ
- १०.संचालक (वनामती), नागपूर
- ११.उप संचालक, आत्मा, सामेती, पुणे
- १२.सहाय्यक संचालक (लेखा-१), कृषि आयुक्तालय, पुणे
- १३.सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी
- १४.सर्व प्रकल्प संचालक (आत्मा)
- १५.महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई
- १६.कृषि विकास अधिकारी, सर्व जिल्हा परिषद
- १७.सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी.
- १८.महालेखापाल - १/२(लेखा परिक्षा)/(लेखा व अनुज्ञेयता) मुंबई /नागपूर
- १९.वित्त विभाग (का.व्यय-१) (अर्थसंकल्प-१२)(अर्थोपाय), मंत्रालय, मुंबई.३२
- २०.नियोजन विभाग, कार्यासन - १४१४, १४३१, मंत्रालय, मुंबई.३२
- २१.कार्यासन अधिकारी, २-अ, कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- २२.निवड नस्ती (कार्यासन-३अ)